

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННИКОВА

«04» Вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для аспірантів

спеціальності:

011 Освітні, педагогічні науки

освітнього рівня:

третього (освітньо-наукового)

освітньої програми:

Освітні, педагогічні науки

Київ – 2023

Розробники:

Караман Станіслав Олександрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;

Горошкіна Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;

Караман Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;

Яворська Стефанія Теодорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Бодненко Дмитро Миколайович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук і математики Факультету інформаційних технологій та управління.

Викладачі:

Горошкіна Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;

Караман Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;

Бодненко Дмитро Миколайович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук і математики Факультету інформаційних технологій та управління.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від 30.08.2021р. № 1
Завідувач кафедри МВ Михайло ВІНТОНІВ

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри комп'ютерних наук і математики

Протокол від 30.08.2021 р. № 1
Завідувач кафедри ОЛ Оксана ЛИТВИН

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

«30» 08 2021 р.
Гарант освітньо-наукової програми ЛХ Людмила ХОРУЖА

Робочу програму перевірено

«30» 08 2021 р.

Завідувач аспірантури, докторантури ТТ Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:
на 2022/2023 н.р. ВВ (Вінтонів М.О.), «02» 09 2022 р., протокол № 2

ЛХ (Хоружа Л.В.), «01» 09 2022 р., протокол № 1

на 2023/2024 н.р. ВВ (Вінтонів М.О.), «04» 09 2023 р., протокол № 8

ЛХ (Хоружа Л.В.), «30» 08 2023 р., протокол № 1

на 20 /20 н.р. _____ (_____), « » р., протокол № _____

_____ (_____), « » р., протокол № _____

на 20 /20 н.р. _____ (_____), « » р., протокол № _____

_____ (_____), « » р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	Денна			Заочна		
ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ						
Вид дисципліни	Вибіркова					
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська					
Загальний обсяг кредитів / годин	8 / 240, з них: Змістовий модуль «Актуальні проблеми досліджень з теорії та методики навчання української мови» – 2/60; Змістовий модуль «Лінгводидактика вищої школи» – 2/60; Змістовий модуль «Наукові жанри української лінгводидактики» – 2/60; Змістовий модуль «Лінгводидактичне термінознавство» – 1/30; Змістовий модуль V «Педагогічний експеримент та методи математичної статистики» – 1/30.					
Рік навчання	2	3		2	3	
Семестр	4	5	6	4	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	1	2	2	1	2
Обсяг кредитів	4	2	2	4	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	120	60	60	120	60	60
Аудиторні	56	28	28	16	8	8
Самостійна робота	64	32	32	104	52	52
Форма семестрового контролю	Екзамен			Екзамен		
Змістовий модуль «Актуальні проблеми досліджень з теорії та методики навчання української мови»						
Рік навчання	2	-	-	2	-	-
Семестр	4	-	-	4	-	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-	-	1	-	-
Обсяг кредитів	2	-	-	2	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-	-	60	-	-
Аудиторні	28	-	-	8	-	-
Самостійна робота	32	-	-	52	-	-
Змістовий модуль «Лінгводидактика вищої школи»						
Рік навчання	2	-	-	2	-	-
Семестр	4	-	-	4	-	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-	-	1	-	-
Обсяг кредитів	2	-	-	2	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-	-	60	-	-
Аудиторні	28	-	-	8	-	-
Самостійна робота	32	-	-	52	-	-
Змістовий модуль «Наукові жанри української лінгводидактики»						
Рік навчання	-	3	-	-	3	-
Семестр	-	5	-	-	5	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	1	-	-	1	-

Обсяг кредитів	-	2	-	-	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	-	60	-	-	60	-
Аудиторні	-	28	-	-	8	-
Самостійна робота	-	32	-	-	52	-
Змістовий модуль «Лінгводидактичне термінознавство»						
Рік навчання	-	-	3	-	-	3
Семестр	-	-	6	-	-	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	-	1	-	-	1
Обсяг кредитів	-	-	1	-	-	1
Обсяг годин, в тому числі:	-	-	30	-	-	30
Аудиторні	-	-	14	-	-	4
Самостійна робота	-	-	16	-	-	26
Змістовий модуль «Педагогічний експеримент та методи математичної статистики»						
Рік навчання	-	-	3	-	-	3
Семестр	-	-	6	-	-	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	-	1	-	-	1
Обсяг кредитів	-	-	1	-	-	1
Обсяг годин, в тому числі:	-	-	30	-	-	30
Аудиторні	-	-	14	-	-	4
Самостійна робота	-	-	16	-	-	26

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення методологічних засад методики навчання української мови як педагогічної науки, концептуальних джерел та детермінант історичного розвитку лінгводидактики, екстраполяція методичних систем на сучасні освітні реалії з урахуванням соціальних викликів.

Завдання навчальної дисципліни відповідно до програмних (загальних і фахових) компетентностей:

- формування в здобувачів освіти здатності критично мислити, використовувати набутий особистісно-професійний досвід для розв'язання наукових і фахових завдань;
- формування вмінь аналізувати міждисциплінарні явища й процеси, об'єктивно оцінювати сучасні наукові судження; здатності до критичного аналізу, генерування оригінальних теоретичних конструкцій, гіпотез;
- формування вмінь обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності;
- формування вмінь критично оцінювати власні результати в контексті сучасних наукових досліджень у царині методики навчання української мови, культури й гуманітарного знання, здатність аргументовано викладати та захищати власну позицію у науковій дискусії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до розуміння широкого кола філософських питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критичне мислення; використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналіз міждисциплінарних явищ і процесів; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК 2	Здатність до розуміння сучасної методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розроблення та впровадження дослідницьких проектів, start-up; методологічно та технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати; ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень та інновацій.
	ЗК 4	Здатність аналізувати інформацію з різних джерел, користуватися бібліотеками (традиційними і електронними); професійно володіти основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, обробки інформації; створювати презентації та ефективно використовувати мультимедійні технології, програмне забезпечення для виконання науково-дослідницьких завдань; використання закордонного досвіду при реалізації завдань власного дослідження; використання інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus та Web of Science, самостійної підготовки наукових публікацій до іноземних видань та участь у міжнародних наукових проектах.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1	Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність різних педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості педагогіки; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні; розглядати педагогічні явища, розвиток освіти та науки у їх історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення педагогічних проблем у зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні.
	ФК 3	Психологічна готовність до наукової діяльності, розвиток наукового мислення; здатність володіти знаннями про закономірності філогенезу та онтогенезу людини на різних вікових етапах, про розвиток психічних процесів людини; до емоційної саморегуляції, розвитку вольових якостей, самоорганізації та самоактуалізації; самоаналізу результатів

		наукової діяльності; виявлення креативних здібностей для самостійного вирішення дослідницьких завдань; дотримання етичних принципів роботи в системі «людина – людина»; виявлення емпатії, поваги до індивідуальних особливостей інших людей.
	ФК 4	Здатність здійснювати моніторинг власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм оцінювання результатів експериментальної роботи; будувати індивідуальну траєкторію власного розвитку та кожного суб'єкта педагогічної діяльності; оцінювати наукову і практичну цінність завдань, які вирішуються у власному педагогічному дослідженні.
	ФК 5	Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, презентації наукових здобутків та ідей, володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; до участі у різних видах наукового спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми задля обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).
	ФК 9	Здатність до розвитку духовного потенціалу особистості у процесі навчання української мови; висвітлення проблем мовленнєвого розвитку особистості; підготовки майбутнього учителів української мови і літератури; здатність акумулювати, інтегрувати український та європейський досвід мовної освіти; акумуляції здобутків та екстраполяції досягнень педагогіки, психології, мовознавства для вибудовування нових дослідницьких траєкторій.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант виявляє здатність:

- володіти знаннями з нормативно-правової бази організації освітнього процесу в Україні щодо входження в європейський мультикультурний простір, норм та принципів наукової етики;
- логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовувати відповідні методи його реалізації, здійснювати кількісно-якісне інтерпретування здобутих результатів;
- володіти принципами аналізу, синтезу, зіставлення, порівняння явищ і процесів для розв'язання науково-дослідницьких завдань;
- виявляти розуміння щодо прогнозування наукової діяльності, моделювання освітніх явищ і процесів, аналізу тенденції їх розвитку.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність до критичного мислення, розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань, використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналізу міждисциплінарних явищ і процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
ПРН 2	Здатність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідницької діяльності, розроблення та впровадження дослідницьких проєктів, здійснення наукового дослідження й інтерпретування його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень.
ПРН 3	Здатність до розуміння та використання положень нормативно-правової бази сфери вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності.
ПРН 4	Здатність до використання зарубіжного досвіду в процесі реалізації завдань власного дослідження, використання іншомовних інформаційних ресурсів, наявних у відкритому доступі наукометричних баз, самостійної підготовки наукових публікацій до зарубіжних видань та участь у міжнародних наукових проєктах.
ПРН 6	Здатність реалізовувати професійну та науково-дослідну діяльність на основі знань про сучасні технології в галузі освітніх, педагогічних наук.
ПРН 11	Здатність застосовувати методи математичної статистики для оброблення й аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивного оцінювання результатів дослідження.
ПРН 16	Здатність розвивати духовний потенціал особистості у процесі мовної освіти; акумулювати здобутки та екстраполювати досягнення педагогіки, психології, мовознавства для вибудовування нових дослідницьких траєкторій майбутніх учителів української мови і літератури.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль «Актуальні проблеми досліджень з теорії та методики навчання української мови»							
Тема 1. Основні напрями педагогічних досліджень з теорії та методики навчання української мови	12	4	2	-	-	-	6
Тема 2. Методологічні засади та науковий апарат дисертації	9	2	2	-	-	-	5
Тема 3. Методи наукового дослідження	9	2	2	-	-	-	5
Тема 4. Методи математичного оброблення результатів наукового дослідження	9	2	2	-	-	-	5
Тема 5. Вимоги до оформлення результатів дисертаційної праці	9	2	2	-	-	-	5
Тема 6. Аналіз нормативних документів, які визначають вимоги до змісту і оформлення дисертації з теорії та методики навчання української мови	12	4	2	-	-	-	6
Разом	60	16	12	-	-	-	32
Змістовий модуль «Лінгводидактика вищої школи»							
Тема 7. Лінгводидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна	12	4	2	-	-	-	6
Тема 8. Історія розвитку лінгводидактики вищої школи	9	2	2	-	-	-	5
Тема 9. Новітні педагогічні технології	9	2	2	-	-	-	5
Тема 10. Форми і методи організації навчання й контролю	9	2	2	-	-	-	5
Тема 11. Організація дослідницької діяльності студентів-філологів	9	2	2	-	-	-	5
Тема 12. Організація самостійної роботи студентів	12	4	2	-	-	-	6
Разом	60	16	12	-	-	-	32
Змістовий модуль «Наукові жанри української лінгводидактики»							
Тема 13. Жанри наукового стилю: загальна характеристика і специфічні риси	10	2	2	-	-	-	6
Тема 14. Класифікації наукових жанрів української лінгводидактики	10	2	2	-	-	-	6
Тема 15. Наукові тексти різних жанрів: властивості та структурно-сміслові компоненти	12	4	2	-	-	-	6

Тема 16. Композиція писемного наукового тексту	13	4	2	-	-	-	7
Тема 17. Компресія наукового тексту	15	4	4	-	-	-	7
Разом	60	16	12	-	-	-	32
Змістовий модуль «Лінгводидактичне термінознавство»							
Тема 18. Лінгводидактична термінологія в лексичній системі української мови	9	2	2	-	-	-	5
Тема 19. Лінгводидактична термінологія: особливості становлення і проблеми функціонування	12	4	2	-	-	-	6
Тема 20. Унормування терміносистеми педагогічної галузі	9	2	2	-	-	-	5
Разом	30	8	6	-	-	-	16
Змістовий модуль «Педагогічний експеримент та методи математичної статистики»							
Тема 21. Використання методів математичної статистики в процесі педагогічного експерименту	9	2	2	-	-	-	5
Тема 22. Типові задачі аналізу даних педагогічного експерименту	9	2	2	-	-	-	5
Тема 23. Статистична обробка даних табличним процесором Excel	12	4	2	-	-	-	6
Разом	30	8	6	-	-	-	16
УСЬОГО	240	64	48	-	-	-	128

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль «Актуальні проблеми досліджень з теорії та методики навчання української мови»							
Тема 1. Основні напрями педагогічних досліджень з теорії та методики навчання української мови	10	1	1	-	-	-	8
Тема 2. Методологічні засади та науковий апарат дисертації	9	1	-	-	-	-	8
Тема 3. Методи наукового дослідження	11	-	1	-	-	-	10
Тема 4. Методи математичного оброблення результатів наукового дослідження	11	-	1	-	-	-	10
Тема 5. Вимоги до оформлення результатів дисертаційної праці	9	1	-	-	-	-	8
Тема 6. Аналіз нормативних документів, які визначають вимоги до змісту і оформлення дисертації з теорії та методики навчання української мови	10	1	1	-	-	-	8
Разом	60	4	4	-	-	-	52
Змістовий модуль «Лінгводидактика вищої школи»							
Тема 7. Лінгводидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна	10	1	1	-	-	-	8
Тема 8. Історія розвитку лінгводидактики вищої школи	9	1	-	-	-	-	8
Тема 9. Новітні педагогічні технології	11	-	1	-	-	-	10
Тема 10. Форми і методи організації навчання й контролю	11	-	1	-	-	-	10
Тема 11. Організація дослідницької діяльності студентів-філологів	9	1	-	-	-	-	8
Тема 12. Організація самостійної роботи студентів	10	1	1	-	-	-	8
Разом	60	4	4	-	-	-	52
Змістовий модуль «Наукові жанри української лінгводидактики»							
Тема 13. Жанри наукового стилю: загальна характеристика і специфічні риси	11	1	-	-	-	-	10
Тема 14. Класифікації наукових жанрів української лінгводидактики	11	-	1	-	-	-	10
Тема 15. Наукові тексти різних жанрів: властивості та структурно-сміслові компоненти	12	1	1	-	-	-	10
Тема 16. Композиція писемного наукового тексту	13	1	1	-	-	-	11
Тема 17. Компресія наукового тексту	13	1	1	-	-	-	11
Разом	60	4	4	-	-	-	52

Змістовий модуль «Лінгводидактичне термінознавство»							
Тема 18. Лінгводидактична термінологія в лексичній системі української мови	10	1	-	-	-	-	9
Тема 19. Лінгводидактична термінологія: особливості становлення і проблеми функціонування	11	1	1	-	-	-	9
Тема 20. Унормування терміносистеми педагогічної галузі	9	-	1	-	-	-	8
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Змістовий модуль «Педагогічний експеримент та методи математичної статистики»							
Тема 21. Використання методів математичної статистики в процесі педагогічного експерименту	9	2	-	-	-	-	7
Тема 22. Типові задачі аналізу даних педагогічного експерименту	9	-	-	-	-	-	9
Тема 23. Статистична обробка даних табличним процесором Excel	12	-	2	-	-	-	10
Разом	30	2	2	-	-	-	26
УСЬОГО	240	16	16	-	-	-	208

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Лекція 1. Основні напрями педагогічних досліджень

Особливості формування наукового апарату дослідження у кандидатських дисертаціях з проблем теорії та методики навчання української мови.

Основні поняття теми: дисертація, науковий апарат дослідження, теорія та методика навчання української мови.

Основна література: 1, 7, 9, 10.

Додаткова література: 1, 2, 4

Семінар 1. Основні напрями педагогічних досліджень

Особливості формування наукового апарату дослідження у кандидатських дисертаціях з проблем теорії та методики навчання української мови.

Основні поняття теми: теорія і методика навчання української мови, науковий апарат дослідження.

Основна література: 1, 2, 3, 10.

Додаткова література: 1, 2, 4

Лекція 2. Методологічні засади та науковий апарат дисертації

Дисертаційна праця як процес і результат наукової діяльності. Класифікація дисертаційних праць за їх характером і змістом. Основні методологічні характеристики, які повинні відобразитися в дисертації. Проблема дослідження. Тема дослідження. Актуальність дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Мета й завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Методологічні і теоретичні засади педагогічного дослідження. Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження. Практичне значення результатів дослідження та їх упровадження. Достовірність (вірогідність результатів дослідження). Предмет захисту. Технологія роботи над дисертаційною працею.

Основні поняття теми: наукове дослідження; дисертація; методологічні засади дисертаційної праці; науковий апарат дисертації; предмет захисту.

Основна література: 3, 6, 10

Додаткова література: 1, 3, 6

Семінар 2. Методологічні засади та науковий апарат дисертації

1. Дисертаційна праця як процес і результат наукової діяльності.
2. Основні методологічні характеристики, які повинні відобразитися в дисертації.
3. Проблема дослідження. Тема дослідження. Актуальність дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Мета й завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Методологічні і теоретичні засади педагогічного дослідження. Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження. Практичне значення результатів дослідження та їх упровадження. Достовірність (вірогідність результатів дослідження). Предмет захисту.
4. Технологія роботи над дисертацією.

Основні поняття теми: дисертаційна праця; дисертація; методологічні засади дисертації; науковий апарат дисертації; предмет захисту.

Основна література: 3, 6, 10

Додаткова література: 1, 3

Лекція 3. Методи наукового дослідження

Методи теоретичного дослідження. Методи емпіричного дослідження. Характеристика загальнонаукових логічних методів і прийомів: аналіз і синтез; абстрагування та конкретизація; ідеалізація; узагальнення; порівняння; класифікація; індукція і дедукція; аналогія; моделювання; мисленнєвий експеримент; монографічний метод. Проективні методи. Експертні методи дослідження. Індивідуальна експертна оцінка. Метод узагальнення незалежних характеристик. Діагностувальні контрольні роботи, їх класифікація. Соціометричний метод. Експеримент. Природний експеримент. Лабораторний експеримент. Констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту.

Основні поняття теми: методи теоретичного дослідження; методи емпіричного дослідження; проективні методи; експертні методи дослідження; експеримент; педагогічний експеримент.

Основна література: 1,3,6, 7, 10

Додаткова література: 1, 3, 5

Семинар 3. Методи, що застосовують у процесі підготовки дисертації

1. Методи теоретичного дослідження.

2. Методи емпіричного дослідження.

3. Характеристика загальнонаукових логічних методів і прийомів: аналіз і синтез; абстрагування та конкретизація; ідеалізація; узагальнення; порівняння; класифікація; індукція і дедукція; аналогія; моделювання; мислений експеримент; монографічний метод.

4. Проективні методи. Експертні методи дослідження. Індивідуальна експертна оцінка. Метод узагальнення незалежних характеристик.

5. Діагностувальні контрольні роботи, їх класифікація.

6. Соціометричний метод.

Основні поняття теми: методи теоретичного дослідження; методи емпіричного дослідження; проективні методи; експертні методи дослідження; експеримент; педагогічний експеримент.

Основна література: 2,4,5, 10.

Додаткова література: 1, 3, 5

Лекція 4. Методи математичного оброблення результатів дисертаційної праці

Вимірювання в педагогіці. Вимірювальні шкали, їх види. Групування дослідницьких даних. Варіювання. Варіаційний ряд. Крива розподілу. Гістограма. Основні поняття математичної статистики. Репрезентативність вибірки. Стандартна (середня квадратична) помилка. Коефіцієнт Стюдента. Коефіцієнт Фішера. Міра зв'язку між змінними. Кореляція. Критерій рангів. Статистична перевірка педагогічної гіпотези. Визначення вірогідності

одержуваних результатів. Багатомірні методи аналізу. Факторний аналіз. Дисперсійний аналіз. Регресійний аналіз. Статистична обробка даних педагогічного дослідження.

Основні поняття теми: вимірювання в педагогіці; репрезентативність вибірки; статистична перевірка педагогічної гіпотези; вірогідність результатів дослідження; статистичне оброблення результатів дослідження

Основна література: 1,2,5,10

Додаткова література: 1, 4, 5

Семінар 4. Методи математичного оброблення результатів дисертаційної праці

1. Вимірювання в педагогіці. Вимірювальні шкали, їх види.
2. Групування дослідницьких даних.
3. Варіювання. Варіаційний ряд. Крива розподілу. Гістограма.
4. Коефіцієнт Стьюдента. Коефіцієнт Фішера.
5. Міра зв'язку між змінними. Кореляція. Критерій рангів.
6. Статистична перевірка педагогічної гіпотези.
7. Визначення вірогідності одержуваних результатів.
8. Багатомірні методи аналізу. Факторний аналіз. Дисперсійний аналіз. Регресійний аналіз.
9. Статистичне оброблення даних педагогічного дослідження.

Основні поняття теми: вимірювання в педагогіці; репрезентативність вибірки; статистична перевірка педагогічної гіпотези; вірогідність результатів дослідження; статистичне оброблення результатів дослідження

Основна література: 1,2,7,10

Додаткова література: 1, 4, 5

Лекція 5. Вимоги до оформлення результатів дисертаційної праці

Основні вимоги до змісту дослідницького матеріалу: концептуальна спрямованість; сутнісний аналіз і узагальнення; аспектна визначеність; поєднання широкого соціального контексту розгляду з індивідуально-особистісним; визначеність і однозначність понять і термінів; чітке виокремлення нового й авторської позиції; міра в поєднанні однозначності і варіативності; конструктивність рекомендацій. Структура дисертації. Вимоги до змісту анотації, вступу, основної частини, висновків, додатків, списку використаних джерел. Робота над статтями й доповідями. Апробація та впровадження результатів дослідження.

Основні поняття теми: зміст дослідницького матеріалу; вимоги до змісту дослідницького матеріалу; структура дисертації; стаття; доповідь; апробація результатів дослідження; впровадження результатів дослідження.

Основна література: 1,2,5,10

Додаткова література: 1, 2, 9, 10

Семінар 5. Вимоги до оформлення результатів дисертаційної праці

1. Основні вимоги до змісту дослідницького матеріалу: концептуальна спрямованість; сутнісний аналіз і узагальнення; аспектна визначеність; поєднання широкого соціального контексту розгляду з індивідуально-

особистісним; визначеність та однозначність понять і термінів; чітке виокремлення нового та авторської позиції; міра в поєднанні однозначності і варіативності; конструктивність рекомендацій.

2. Структура дисертації. Вимоги до змісту анотації, вступу, основної частини, висновків, додатків, списку використаних джерел.

3. Робота над статтями й доповідями.

Основні поняття теми: зміст дослідницького матеріалу; вимоги до змісту дослідницького матеріалу; структура дисертації; стаття; доповідь; апробація результатів дослідження; упровадження результатів дослідження

Основна література: 1,3,4,5,6,7,10

Додаткова література: 1, 4, 6

Лекція 6 . Аналіз нормативних документів, які визначають вимоги до змісту і оформлення дисертації теорії і методики навчання української мови

Обговорення переліку нормативних документів, які визначають вимоги до написання і оформлення дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Вимоги до формування висновків до дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел. Оформлення автореферату дослідження відповідно до змісту дисертації. Вимоги до кількості та якості наукової продукції з дисертації.

Основні поняття теми: нормативний документ, висновки, список використаних джерел, автореферат, наукова продукція.

Основна література: 4,5,7, 10

Додаткова література: 1, 6

Семінар 6. Аналіз нормативних документів, які визначають вимоги до змісту і оформлення дисертації з теорії та методики навчання української мови

1. Обговорення переліку нормативних документів, які визначають вимоги до написання і оформлення дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

2. Вимоги до формування висновків до дослідження.

3. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

4. Вимоги до кількості та якості наукової продукції з дисертації.

Основні поняття теми: нормативний документ, висновки, список використаних джерел, автореферат, наукова продукція.

Основна література: 4, 5, 6, 7, 10

Додаткова література: 1, 6.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВОДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Лекція 7. Лінгводидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна

Загальні питання лінгводидактики вищої школи. Об'єкт, предмет лінгводидактики вищої школи. Підходи до навчання мовознавчих дисциплін. Закономірності, принципи методики лінгводидактики вищої школи. Зв'язок

лінгводидактики вищої школи із суміжними науками. Зміст і структура курсу.
Методи наукового дослідження.

Основні поняття теми: лінгводидактика, вища школа, об'єкт, предмет, підходи до навчання мовознавчих дисциплін, закономірності, принципи методики лінгводидактики вищої школи.

Основна література: 1,5,7.

Додаткова література: 7, 8, 9.

Семинар 7 Лінгводидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна

1. Підходи до навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі.
2. Роль компетентнісного підходу в становленні фахівця.
3. Закономірності, загальнодидактичні й специфічні принципи методики викладання мовознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах.
4. Зв'язок методики викладання мовознавчих дисциплін із суміжними науками.
5. Методи наукового дослідження.

Основна література: 1,5,7.

Додаткова література: 7, 8, 9.

Лекція 8. Історія розвитку лінгводидактики вищої школи

Основні хронологічні етапи становлення й розвитку лінгводидактики у вищій школі. Особливості становлення й розвитку методики викладання мовознавчих дисциплін у вищій школі наприкінці XIX -30-рр. XX століття. Розвиток методики викладання мовознавчих дисциплін у 40 – 60 роки XX століття. Розвиток методики викладання мовознавчих дисциплін у 70 – 90-і роки XX століття. Особливості розвитку лінгводидактики у XXI столітті.

Основні поняття теми: лінгводидактика, хронологічний етап, методика навчання мовознавчих дисциплін.

Література основна: 1,5,7.

Додаткова література: 7, 8, 9.

Семинар 8. Історія розвитку лінгводидактики вищої школи

I. Обговорення теоретичних питань

1. Основні етапи розвитку лінгводидактики вищої школи в Україні
2. Реалізація сучасних підходів до навчання мовознавчих дисциплін.
3. Упровадження нових фахових дисциплін.
3. Тенденції сучасної методики навчання української мови.

II. Обговорення проблем з теми.

1. Внесок у вітчизняну педагогічну науку К. Ушинського, Г. Ващенко, С. Чавдарова, В. Сухомлинського, О. Біляєва та інших дослідників.

2. Розвиток методики викладання мовознавчих дисциплін в Київському університеті імені Бориса Грінченка на сучасному етапі.

Основні поняття теми: лінгводидактика, хронологічний етап, методика навчання мовознавчих дисциплін.

Література основна: 1,5,7

Додаткова література: 7, 9.

Лекція 9. Новітні педагогічні технології

Сутнісні характеристики поняття «технологія». Особливості застосування педагогічних технологій у процес навчання мовознавчих дисциплін. Класифікації педагогічних технологій. Проблемне навчання: загальна характеристика, лінгводидактичний потенціал. Кредитно-модульна технологія. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Тренінгові технології у навчанні мовознавчих дисциплін.

Основні поняття теми: технологія, педагогічна технологія, проблемне навчання, кредитно-модульна технологія, інформаційно-комунікаційні технології, тренінгові технології

Література основна: 1,5,7

Додаткова література: 1,4, 7, 9.

Семінар 9. Новітні педагогічні технології

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Сутність поняття «педагогічна технологія»
2. Класифікації технологій.
3. Кредитно-модульна технологія.
4. Інформаційно-комунікаційні, тренінгові технології у навчанні мовознавчих дисциплін.

II. Проблемна дискусія.

Прокоментуйте думку української дослідниці педагогічних технологій О. Пехоти:

На наш погляд, було б правомірно сьогодні порушити питання про «педагогічну чистоту», моральну безпеку, валеологічну обґрунтованість і духовну екологічність існуючих і розроблюваних педагогічних технологій. Узявши їх за генеральну ідею, в їхню основу повинно бути покладено принципи гуманістичного світогляду, що передбачають формування таких якостей особистості, як усвідомлення єдності природи і людини, відмова від авторитарного стилю мислення, терпимість, схильність до компромісу, шанобливе ставлення до чужої думки, інших культур, цінностей та віри (З посібника «Освітні технології»).

Основні поняття теми: технологія, педагогічна технологія, проблемне навчання, кредитно-модульна технологія, інформаційно-комунікаційні технології, тренінгові технології

Література основна: 1,5,7

Додаткова література: 1,4, 7, 9.

Лекція 10. Форми і методи організації навчання й контролю

Форми аудиторної роботи зі студентами: лекція, практичні, лабораторні заняття, спецкурси, спецсемінари. Значення лекції в навчально-виховному процесі. Класифікації лекцій. Вимоги до лекції. Використання засобів навчання під час лекцій. Практичні, семінарські заняття, колоквиуми, дидактичні

ігри. Залік, екзамен, колоквіум як форми контролю. Роль дидактичної гри в навчанні студентів-філологів. Індивідуальна та самостійна робота студентів.

Основні поняття теми: лекція, практичне заняття, семінарське заняття, залік, екзамен, індивідуальна робота студентів, самостійна робота студентів.

Література основна: 1,5,7

Додаткова література: 1,4, 7, 9.

Семінар 10. Форми і методи організації навчання й контролю

Обговорення теоретичних питань.

1. Форми аудиторної роботи зі студентами: лекція, практичні, лабораторні заняття, спецкурси, спецсемінари.
2. Значення лекції в навчально-виховному процесі.
3. Класифікації лекцій.
4. Вимоги до лекції.
5. Використання засобів навчання під час лекцій.
6. Практичні, семінарські заняття, колоквіуми, дидактичні ігри.
7. Роль дидактичної гри в навчанні студентів-філологів.
8. Індивідуальна та самостійна робота студентів.

Основні поняття теми: лекція, практичне заняття, семінарське заняття, залік, екзамен, індивідуальна робота студентів, самостійна робота студентів.

Література основна: 1,5,7

Література додаткова: 1,4, 7, 9.

Лекція 11. Організація дослідницької діяльності студентів-філологів

Значення дослідницької роботи у формуванні майбутніх фахівців. Напрями наукової роботи. Види студентських наукових робіт. Основні вимоги до написання реферату. Курсова робота. Характеристика дипломної роботи. Вимоги до магістерської роботи, етапи її підготовки. Науковий апарат дослідження. Методи дослідження. Вимоги до наукової статті.

Основні поняття теми: дослідницька діяльність, студентська наукова робота, реферат, курсова робота, дипломна робота, магістерська робота, стаття.

Література основна: 1, 4,5, 7

Література додаткова: 5,7,9,11

Семінар 11. Організація дослідницької діяльності студентів-філологів

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Охарактеризуйте види науково-дослідницької діяльності студентів, магістрантів.
2. Які вимоги ставляться до написання курсової, дипломної, магістерської робіт?
3. Розкрийте зміст понять «наукова проблема», «науковий факт», «гіпотеза дослідження», «об'єкт дослідження», «предмет дослідження».

II. Проблемна дискусія «Чи всі студенти повинні залучатися до наукової діяльності?».

Основні поняття теми: дослідницька діяльність, студентська наукова робота, реферат, курсова робота, дипломна робота, магістерська робота, стаття.

Література основна: 1, 2,5,7

Література додаткова: 5,7,9,11

Лекція 12. Організація самостійної роботи студентів

Поняття про самостійну роботу. Значення самостійної роботи в освітньому процесі. Організація самостійної роботи студентів закладів вищої освіти. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів Функції викладача (координувальна, управлінська, стимулювальна, оцінна). Завдання викладача (підтримувати позитивну мотивацію до опанування курсу; здійснити об'єктивне індивідуалізоване оцінювання праці, витраченої студентом на опанування курсу; збалансувати співвідношення аудиторної й позааудиторної роботи студентів). Класифікації типів і видів самостійної роботи. Організація самостійної роботи з науково-навчальними текстами.

Основні поняття теми: самостійна робота, самостійна діяльність, типи, види самостійної роботи студентів.

Література основна: 1,7

Література додаткова: 1,2,3,4,6

Семінар 12. Організація самостійної роботи студентів

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Поняття про самостійну роботу.
2. Значення самостійної роботи в освітньому процесі.
3. Роль викладача в організації самостійної роботи студентів.
4. Класифікації типів і видів самостійної роботи.
5. Організація самостійної роботи з науково-навчальними текстами.

II. Проблемна дискусія.

1. Прокоментуйте думку О. Малихіна: *«Практика показує, що керуючись лише гаслом: «Будь самостійним!», студент першого року навчання не в змозі його наслідувати. Постановка операційно-адаптаційних завдань може вирішити цю проблему, якщо спрямована на досягнення усвідомлення студентами органічного зв'язку всіх форм навчання, їх наступності, зв'язку рівня засвоєння попереднього матеріалу з подальшими результатами в навчанні. Для цього необхідно, щоб система завдань для самостійної роботи студентів першого курсу вмотивовувалась і цілковито «вимальовувалася» на лекції, включала б у себе такі завдання, що передбачають як їх миттєве виконання, так і розгляд під час наступної лекції або практичного заняття, розв'язання в процесі поза аудиторної підготовки»* (Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів : теоретико-методологічний аспект : [монографія] / Олександр Володимирович Малихін. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – С.58).

Основні поняття теми: самостійна робота, самостійна діяльність, типи, види самостійної роботи студентів.

Література основна: 1, 5, 7

Література додаткова: 1,2,3,4,6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III «НАУКОВІ ЖАНРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Лекція 13. Жанри наукового стилю: загальна характеристика і специфічні риси

Науковий текст як результат наукового дослідження. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси. Функції наукового стилю. Підстилі наукового стилю. Жанрова диференціація текстів наукового стилю. Образність та експресивність у науковому стилі. Функції наукового стилю.

Основні поняття теми: наука, науковий стиль, підстилі наукового стилю, жанри.

Література основна: 1, 2, 4, 7.

Література додаткова: 2, 4, 5, 9.

Семінар 13. Жанри наукового стилю: загальна характеристика і специфічні риси

План

1. Обговорення теоретичних питань

1. Традиційні стильові ознаки текстів наукового стилю (абстрагованість, інформаційна насиченість, ясність і об'єктивність викладу, коректність, логічна послідовність, монологічний характер викладу, діалогічність, лінійність, точність та однозначність, лаконічність, доказовість, переконливість, аналіз, синтез, аргументованість, нейтральність).

2. Алгоритмічні приписи в контексті діяльнісної теорії навчання наукової мови.

II. Проілюструйте загальні ознаки наукового стилю мови (абстрагованість, логічність, точність, аргументованість – на вибір). Розкажіть про правила побудови наукового тексту, його композицію.

Основні поняття теми: наука, науковий стиль, підстилі наукового стилю, жанри

Література основна: 1, 2, 4, 5, 10.

Література додаткова: 2, 4, 5, 9, 11

Лекція 14. Класифікація наукових жанрів

Універсальний характер наукового мовлення. Вияв рівнів мовної культури науковця (рівень мовної правильності, інтеріоризації, насиченості мовою, адекватного володіння фаховою метамовою). Ознаки наукового тексту. Класифікація за композиційно-сисловою організацією: жанри наукової літератури з «відкритою», «вільною», «м'якою» (статті, монографії, рецензії, тези), «жорсткою» (патент, авторська заявка, стандарт) структурою, проміжна форма (реферат, автореферат, анотація). Класифікація жанрів за комунікативною функцією: науково-академічні (дисертація, монографія, стаття, тези); науково-інформаційні (реферат, резюме, анотація); науково-критичні (рецензія, огляд, відгук про дисертацію, висновки щодо можливості публікації роботи тощо); науково-навчальні (підручник, навчальний посібник, лекція). Жанри наукової комунікації на основі тривимірної градації: ядерні жанри (стаття, науково-технічний звіт, монографія, дисертація); периферійні жанри (підручники, довідники, наукова біографія, рецензія, анотація, реферат, тези); рубіжні жанри (виступ, промова); ядерно-рубіжні жанри (доповідь, повідомлення, науковий діалог); периферійно-рубіжні (патент, технічна пропозиція, інструкція, державні стандарти, лекція).

Основні поняття теми: наукове мовлення, мовна культура науковця, жанри наукового мовлення, класифікації жанрів.

Література основна: 1, 4, 6, 9, 10, 11.

Література додаткова: 3, 8, 9.

Семінар 14. Класифікація наукових жанрів

I. Обговорення теоретичних питань

1. Основні ознаки наукового тексту.
2. Функції наукового стилю
3. Жанри наукового стилю.
4. Особливості вияву наукового стилю на різних рівнях мовної системи.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Напишіть анотацію на наукову роботу (статтю, монографію та ін.), скориставшись порадами:

Анотація наукової роботи становить коротку її характеристику, у якій зазначають: 1) тему; 2) основні проблеми; 3) новизну дослідження (не завжди); 4) адресата.

Зразок. У посібнику викладено відомості про орфоепічні, лексичні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української мови, володіння якими є основою мовної культури людини.

До кожної теми запропоновано систему вправ, які сприятимуть засвоєнню теоретичного матеріалу, виробленню навичок виправлення та вдосконалення написаного.

Для студентів вищих навчальних закладів, викладачів, абітурієнтів, а також усіх, хто прагне усунути мовні огріхи, удосконалити мовні вміння, поглибити свої знання з української мови.

Розкажіть про правила побудови наукового тексту, його композицію.

Основні поняття теми: наукове мовлення, мовна культура науковця, жанри наукового мовлення, класифікації жанрів.

Література основна: 1, 4, 6, 7.

Література додаткова: 3, 8, 9.

Лекція 15. Наукові тексти різних жанрів: властивості та структурно-сміслові компоненти

Науковий текст як комунікативний блок. Комунікативно-прагматична специфіка наукових текстів. Структурні елементи наукового тексту.

Причиново-наслідкові зв'язки між компонентами. Функції структурних елементів наукового тексту.

Аспекти розгляду наукового тексту: змістовий, структурний, прагматичний. Властивості наукового тексту.

Різновиди наукових текстів: академічні, навчальні, енциклопедичні. Власне наукові тексти: науково-теоретичні і науково-експериментальні.

Основні поняття теми: науковий текст, жанр, структурні елементи тексту, різновиди наукових текстів.

Література основна: 2, 3, 4, 5, 8.

Література додаткова: 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9.

Семінар 15. Наукові тексти різних жанрів: властивості та структурно-сміслові компоненти

План

1. Мовне оформлення результатів наукової роботи.
2. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
3. Науковий відгук і наукова рецензія.

II. Схарактеризуйте основні види анотацій. З'ясуйте, який вид анотації є найбільш поширеним у науковій діяльності.

- Ознайомтеся з анотаціями на три журнальні наукові статті з гуманітарних проблем. Проаналізуйте їх за структурою, змістом, призначенням, мовним оформленням, обсягом.

- Складіть довідково-рекомендаційну анотацію до наукової монографії. Порівняйте свою анотацію з наведеною у книзі.

- Напишіть, спираючись на мовні кліше, реферат на журнальну статтю гуманітарної тематики.

- Установіть спільне й відмінне між конспектом наукового джерела, анотацією і рефератом.

- Підготуйте наукову статтю, пов'язану з темою Вашого дослідження.

Основні поняття теми: науковий текст, жанр, структурні елементи тексту, різновиди наукових текстів.

Література основна: 2, 3, 4, 5, 8.

Література додаткова: 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9.

Лекція 16. Композиція писемного наукового тексту

Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти композиції. Поділ тексту на абзаци. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні особливості абзацу. Сміслова закінченість абзацу. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаци і в тексті. Типи і засоби зв'язку.

Смісловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаци. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.

Наукова стаття: структурно-змістові компоненти і вимоги до написання. Мова і стиль анотації, ключові слова. Мова і стиль рецензії. Науковий відгук.

Основні поняття теми: науковий текст, композиція наукового тексту, абзац.

Література основна: 2, 3, 4, 7, 9.

Література додаткова: 1, 3, 4, 5, 6.

Семінар 16. Композиція писемного наукового тексту

I. Проаналізуйте текст за схемою:

1. Тема й головна думка тексту.
2. Підтеми, мікротеми тексту.
3. Стиль і тип мовлення.
4. Поділ речень на фрагменти «дане» і «нове»

Проаналізуйте текст за схемою

1. Заголовок, його функція.

2. Тема. Підтеми. Мікротеми.
3. Основна думка (ідея).
4. Зв'язність тексту: мовні засоби зв'язності та їх роль у тексті, предметно-логічна сітка.
5. Інформативність тексту: змістово-фактуальна, змістово-концептуальна та змістово-підтекстова.
6. Поділ тексту на складні синтаксичні цілі (ССЦ). Виділення автосемантичних речень. Співвідношення ССЦ і абзаців.
7. Способи, засоби зв'язку речень у ССЦ.
8. Визначення теми й реми в реченнях одного ССЦ.
9. Комунікативність тексту: функції тексту.
10. Класифікаційні характеристики тексту: а) тип мовлення; б) стиль, в) жанр тощо.

Основні поняття теми: науковий текст, композиція наукового тексту, абзац.

Література основна: 2, 3, 4, 7.

Література додаткова: 1, 3, 4, 5, 6, 9.

Лекція 17. Компресія наукового тексту

Особливості конспектування: опорні слова, способи викладу матеріалу, його структурування. Графічні засоби оформлення конспекту.

Анотування наукового джерела. Елементи анотації. Ключові слова для анотації. Види анотацій. Мовні стандарти для складання анотації. Типові помилки в складанні анотацій.

Реферування наукового джерела. Класифікація рефератів. Вимоги до тексту реферату. Основні способи реферативного викладу тексту.

Основні поняття теми: науковий текст, конспектування, анотування, реферування.

Література основна: 2, 4, 6, 7.

Література додаткова: 4, 5, 7, 9.

Семінар 17. Компресія наукового тексту

Прочитайте визначення ключових термінів. Складіть конспект, тези й план статті з проблеми дослідження.

Повідомлення – цілісний, зв'язний, завершений за смыслом, структурований, автономний та цілеспрямований, невеликий публічний виступ, невелика доповідь на певну тему, що реалізується в конкретних умовах спілкування.

Тези – коротко сформульовані головні положення тексту. Їх можна тезувати, ідучи за розвитком авторської думки, цитуючи ключові фрагменти. Можна викладати основні положення твору власними словами, уникаючи великих цитат.

Конспект – більш розгорнута форма тез. У конспекті стисло викладають найістотніше в змісті джерела чи його фрагмента. Цей вид роботи потребує попереднього складання плану й тез твору, що опрацьовується. Як і тези, конспект можна укласти двома способами, але важливо пам'ятати, що в тезах лише формулюється думка, ідея чи теорія, тоді як у конспекті треба відбити її розвиток.

Основні поняття теми: науковий текст, конспектування, анотування, реферування, автореферат.

Література основна: 2, 4, 6, 7.
Література додаткова: 4, 5, 7, 9.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВОДИДАКТИЧНЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО»

Лекція 18. Лінгводидактична термінологія в лексичній системі української мови

Лінгводидактична термінологія як об'єкт наукових досліджень. Місце лінгводидактичної термінології в системі української термінології. Формування української лінгводидактичної термінології. Класифікація лінгводидактичних термінів.

Основні поняття теми: термін, термінологія, лінгводидактична термінологія, лексична ситема мови.

Література основна: 1, 2, 3,8,9.

Література додаткова:1, 2.

Семінар 18. Лінгводидактична термінологія в лексичній системі української мови

1. Місце лінгводидактичної термінології в системі української термінології.
2. Формування української лінгводидактичної термінології.
3. Класифікація лінгводидактичних термінів.

Запитання:

1. Яку роль відіграє лінгводидактична термінологія у формуванні фахової компетентності вчителя української мови?
2. Які види роботи на заняттях з методики української мови сприяли збагаченню Вашого словника професійною лексикою?
3. Чи збагатився Ваш фаховий словник новою лінгводидактичною термінологією під час проходження педагогічної практики в школі?
4. Назвіть змістові лінії чинної шкільної програми з української мови. Як ви розумієте їхню сутність?

Основні поняття теми: термін, термінологія, лінгводидактична термінологія, лексична ситема мови.

Література основна: 1, 3, 4.

Література додаткова: 1, 2.

Лекція 19. Лінгводидактична термінологія: становлення і проблеми функціонування

Парадигматичні відношення в українській лінгводидактичній термінології. Українська лінгводидактична термінологія в контексті нормативності. Шляхи утворення української лінгводидактичної термінології.

Основні поняття теми: мовна норма, лінгводидактична термінологія, словник.

Література основна: 3, 5, 7, 8, 9.

Література додаткова: 1, 2.

Семінар 19. Лінгводидактична термінологія: становлення і проблеми функціонування

1. Парадигматичні відношення в українській лінгводидактичній термінології.
2. Українська лінгводидактична термінологія в контексті нормативності.
3. Шляхи утворення української лінгводидактичної термінології.
4. Словник-довідник з української лінгводидактики.

II. Дайте розгорнуте тлумачення термінів: «компетентнісний підхід», «стратегії мовлення», «функційно-стилістичний аспект», «психолінгвістичний аспект», «державний стандарт мовно-літературної освіти», «діяльнісна змістова лінія програми», «види мовленнєвої діяльності».

Основні поняття теми: мовна норма, лінгводидактична термінологія, словник.

Література основна: 3, 5, 8, 9.

Література додаткова: 1, 2.

Лекція 20. Унормування терміносистеми педагогічної галузі

Тенденції застосування термінів у наукових текстах: термінологічна модернізація; термінологічна дифузія; термінологічне запозичення; термінологічна ревізія; термінологічна систематизація; термінологічна недбалість.

Основні поняття теми: тенденції застосування термінів, український правопис, мовна норма, термінологія.

Література основна: 1, 2, 4, 6.

Література додаткова: 1, 3, 4.

Семінар 20. Унормування терміносистеми педагогічної галузі

Проблемні запитання:

Усі компетентності відповідно до своїх функцій, завдань і вікових категорій класифіковано, хоч проблема ієрархії компетентностей на сьогодні відкрита для обговорення. У закладах середньої освіти формуємо предметні й ключові компетентності. У межах предмета формуємо ключові й предметну (чи предметні?) компетентності.

Чи виправдані такі терміни, як «лексична компетентність учнів 5 класу», «граматична компетентність учнів 7 класу»?

Про що свідчить змішування, взаємозаміна термінів:

- «види діалогового навчання» = «діалогові технології» = «діалогові види роботи»;
- кейс-метод, метод кейсів, ситуаційний метод, метод ситуативного моделювання;
- комунікативний підхід – комунікативно-діяльнісний підхід, прагматичний - особистісно-прагматичний підхід?

Ситуативний чи ситуаційний метод?

Довідка: Слова ситуативний – ситуаційний, утворені відповідно за допомогою латинського суфікса -ivus- → -ивн- та українського -н-, в українській мові мають різне значення. Ситуативний – це «той, що викликаний певними

умовами, який виник у певних умовах». Ситуаційний – «стосується ситуації і фігурує, як правило, в словосполученнях ситуаційний характер, ситуаційні аналоги, ситуаційні системи» (Т. Коць).

Основні поняття теми: тенденції застосування термінів, український правопис, мовна норма, термінологія.

Література основна: 1,3,4,6,7,8,9.

Література додаткова: 1, 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ПЕДАГОГІЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ТА МЕТОДИ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ»

Лекція 21. Використання методів математичної статистики в процесі педагогічного експерименту

Мета обробки дослідження (відкинути випадковості і виявлення закономірностей). Якісна та кількісна характеристики педагогічного експерименту. Етапи статистичного дослідження: статистичне спостереження, статистичне зведення і групування, аналіз статистичного матеріалу. Вибірка. Генеральна (основна) сукупність. Об'єм вибірки. Числові характеристики вибірки. Параметри вимірювання: об'єкт вимірювання (змінні вимірювання), процедура вимірювання, засоби вимірювання; шкала вимірювання. Визначення тривалості педагогічного експерименту. Схема побудови педагогічного експерименту (етапи педагогічного експерименту та їх моніторинг). Визначення оптимальної кількості проміжних досліджень.

Основні поняття теми: Вимірювання, шкали вимірювання, вибірка, параметри вимірювання, етапи вимірювання, медіана, мода, дисперсія.

Семінар 21. Перевірка статистичної гіпотези за допомогою U -критерію Манна-Уїтні

Тема: Перевірка статистичної гіпотези за допомогою U -критерію Манна-Уїтні.

Мета: закріпити теоретичний матеріал з теми та оволодіти практичними навиками застосування методу для перевірки гіпотез педагогічних вимірювань.

Матеріали для роботи: посібник «Моніторинг навчальної діяльності», додаткова література з готовими статистичними таблицями критичних значень, програмне забезпечення Microsoft Excel (на базі Microsoft Excel).

Перебіг виконання.

1. Призначення критерію, його опис та обмеження, що на нього накладаються.
2. Правила ранжирування.
3. Практичної реалізації критерію на конкретному прикладі.
4. Підрахунок критерію.
5. Визначення початкових рангів кожного значення.
6. Введення поправочного коефіцієнту для пов'язаних даних
7. Визначення остаточного рангу

8. Визначення реальної суми рангів по кожній групі окремо та разом. Перевірка чи збігається загальна сума з розрахунковою
9. Формулювання гіпотез
10. Визначення емпіричної величину $U_{\text{ан}}$ за формулою
11. Визначення критичне значення для n_1 та n_2 (за табличними даними)
12. Формування висновків

Джерела: 1, 3.

Лекція 22. Статистичні критерії. Типові задачі аналізу даних педагогічного експерименту

Статистичні критерії. Крамера-Уелча; Вілкоксона та Манна-Уїтні; χ^2 – хі-квадрат; Фішера; t-критерій Стьюдента. Алгоритм вибору статистичного критерію. Статистична гіпотеза. Статистичний критерій. Основні етапи перевірки гіпотези: формулювання гіпотези, вибір рівня значимості, визначення вибіркового значення статистичних характеристик, порівняння розрахункового значення з критерієм значення для вибраного рівня значимості і прийняття або відхилення гіпотези. Нормальний розподіл. Параметричні критерії. Вимоги до застосування параметричних критеріїв.

Основні поняття теми: Статистична гіпотеза. Статистичні критерії. Крамера-Уелча; Вілкоксона та Манна-Уїтні; χ^2 – хі-квадрат; Фішера; t-критерій Стьюдента. Алгоритм вибору статистичного критерію.

Семінар 2. Перевірка статистичної гіпотези за допомогою t -критерію Стьюдента

Тема: Перевірка статистичної гіпотези за допомогою t -критерію Стьюдента.

Мета: закріпити теоретичних матеріал з теми та оволодіти практичними навиками застосування методу для перевірки гіпотез педагогічних вимірювань.

Матеріали для роботи: посібник «Моніторинг навчальної діяльності», додаткова література з готовими статистичними таблицями критичних значень, програмне забезпечення Microsoft Excel (на базі Microsoft Excel).

Перебіг виконання.

1. Призначення критерію, його опис та обмеження, що на нього накладаються.
2. Алгоритм визначення t -критерію Стьюдента
3. Практична реалізація критерію.
4. Здійснення підрахунку критерію
5. За допомогою MS Excel обчислюємо необхідні величини Описової статистики
6. Знаходимо середні значення та дисперсії
7. Формулювання гіпотез:
8. Обчислюємо $t_{\text{емп}}$.
9. За таблицями визначаємо $t_{\text{кр}}$ для рівня значущості $\alpha = 0,01$.
10. Формування висновків

Джерела: 1, 3.

Лекція 23. Статистична обробка даних табличним процесором Excel

Описова статистика. Статистичний взаємозв'язок результатів вимірювань. Кореляція. Кореляційний аналіз. Щільність взаємозв'язку (коефіцієнт кореляції). Спрямованість взаємозв'язку (прямий пропорційний або позитивний взаємозв'язок; зворотній, або від'ємний взаємозв'язок). Обчислення значення коефіцієнта взаємозв'язку. Кількісна та якісна оцінка результатів дослідження.

Основні поняття теми: Описова статистика. Правила ранжирування. Критерій. Гіпотеза. Альтернативна гіпотеза. Рівень значущості.

Семинар 23. Перевірка статистичної гіпотези за допомогою критерію Крамера-Уелча

Тема: Перевірка статистичної гіпотези за допомогою критерію Крамера-Уелча.

Мета: закріпити теоретичний матеріал з теми та оволодіти практичними навиками застосування методу для перевірки гіпотез педагогічних вимірювань.

Матеріали для роботи: посібник «Моніторинг навчальної діяльності», додаткова література з готовими статистичними таблицями критичних значень, програмне забезпечення Microsoft Excel (на базі Microsoft Excel).

Перебіг виконання.

1. Призначення критерію, його опис та обмеження, що на нього накладаються.
2. Алгоритм визначення критерію представлено на схемі
3. Практична реалізації критерію.
4. Здійснення підрахунку критерію. $T_{емп}$ за формулою.
5. За допомогою MS Excel обчислюємо необхідні величини за допомогою Описової статистики.
6. Знаходження середнього значення та дисперсії.
7. Формулювання гіпотез:
8. Обчислення $T_{емп}$.
9. Визначення $T_{кр}(0,05) = \dots$ (за табличними даними) для рівня значущості $\alpha = 0,05$.
10. Формування висновків

Джерела: 1, 3

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I «Актуальні проблеми досліджень з теорії та методики навчання української мови»		Модуль II «Лінгводидактика вищої школи»		Модуль III «Наукові жанри української лінгводидактики»		Модуль IV «Лінгводидактична термінологія»		Модуль V «Педагогічний експеримент та методи математичної статистики»	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	8	8	8	8	8	8	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	6	6	6	6	6	6	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	6	60	6	60	6	60	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30	5	25	3	15	3	15
Разом	-	-	104	-	104	-	99	-	52	-	52
411											
Максимальна кількість балів:											
411 : 60 = 6,85											
Розрахунок коефіцієнта:											
Екзамен: 40 балів											
Форма контролю:											

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I «Актуальні проблеми досліджень з теорії та методики навчання української мови»		Модуль II «Лінгводидактика вищої школи»		Модуль III «Наукові жанри української лінгводидактики»		Модуль IV «Лінгводидактична термінологія»		Модуль V «Педагогічний експеримент та методи математичної статистики»	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	12	60	12	60	10	50	6	30	6	30
Разом	-	-	84	-	84	-	74	-	42	-	42
Максимальна кількість балів:		326									
Розрахунок коефіцієнта:		326 : 60 = 5,43									
Форма контролю:		Екзамен: 40 балів									

6.2. Завдання для самостійної роботи

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Тема 1. Основні напрями педагогічних досліджень з теорії та методики навчання української мови

1. Випишіть у бібліотеці назви дисертацій, захищених у спецраді Київського університету імені Бориса Грінченка впродовж останніх п'яти років. Згрупуйте їх за такими критеріями: навчання у закладах вищої освіти; навчання в закладах середньої освіти; реалізація компетентнісного підходу тощо. Який висновок із цього випливає.
2. Складіть «рейтинг» дослідницьких проблем на основі аналізу змісту 2-3 збірників наукових праць.

Тема 2. Методологічні засади та науковий апарат дисертаційної праці

1. Класифікуйте дисертаційні праці, захищені в спецрадах двох-трьох університетів упродовж останніх трьох років, за їх характером і змістом.
2. Проаналізуйте розділ дисертації «теоретико-методологічні основи дослідження». На які концептуальні засади спираються дослідники? На яких філософських, мовознавчих, педагогічних, психологічних засадах плануєте здійснити власне дослідження? Відповідь обґрунтуйте.

Тема 3. Методи проведення наукового дослідження

1. Складіть блок-схему дослідження із зазначенням основних етапів та методів дослідження, що застосовуються на цих етапах.
2. Розробіть опитувальник для проведення анкетування за темою дослідження.

Тема 4. Методи математичного оброблення результатів дисертаційної праці

1. Основні поняття математичної статистики. Репрезентативність вибірки. Стандартна (середня квадратична) помилка.
2. Підготуйте повідомлення з теми «Методи математичної статистики в наукових дослідженнях з лінгводидактики».

Тема 5. Вимоги до оформлення результатів дисертаційної праці

1. Апробація та впровадження результатів дослідження.
 1. Прокоментуйте міркування науковців стосовно підходів до наукової роботи. Дослідження, яке ви виконуєте, має бути корисним і для вас, і для інших. У науковій роботі мають бути намічені шляхи перевірки і спростування пропонованої ідеї, тобто міститися напрацювання для продовження роботи іншими дослідниками.
 2. Підготуйте проєкт акту про впровадження результатів дисертації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВОДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Тема 7. Лінгводидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна

1. Порівняйте об'єкт, предмет, мету й завдання методики викладання української мови в середній школі та у вищому навчальному закладі. Якого висновку ви дійшли?
2. Напишіть есе «Українська мова як навчальна дисципліна у вищій школі: проблеми та новітні погляди на викладання».
3. Заповніть таблицю «Принципи навчання».

Принципи навчання

Принципи	Зміст
розвивального й виховуючого навчання	виражає провідну мету функціонування педагогічної системи, пов'язує основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіти).
фундаментальності освіти та її професійної спрямованості	вимагає правильного співвіднесення орієнтації на широку ерудицію та вузьку спеціалізацію, фундаментальність і технологічність у процесі підготовки і в результатах навчання, загального розвитку особистості й розвитку спеціальних професійних здібностей особистості.
науковості і зв'язку теорії з практикою	
систематичності й системності	
поєднання індивідуальних і колективних форм навчання	
соціокультурної відповідності	
свідомості й активності студентів	
інтегративності	
інтерактивності навчання	
мотиваційного забезпечення	

Тема 8. Історія розвитку лінгводидактики вищої школи

Підготуйте реферативне повідомлення на одну з тем:

1. Навчання риторики на сучасному етапі (на основі аналізу наукових праць Н. Голуб, Л. Мацько, В. Нищети, Г. Сагач та ін.).
2. Внесок у методику викладання мовознавчих дисциплін викладачів університету.
3. Вплив мовознавчої науки на стан сучасної філологічної освіти.

Тема 9. Новітні педагогічні технології

Порівняйте такі визначення:

Парадигма – (від грец. – приклад, взірець) – 1. Система форм одного слова (напр. п. відмінювання); таблиця таких форм. 2. Система уявлень, характерна для визначення етапу розвитку науки, культури, суспільного життя (Словник іншомовних слів / Укл. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута).

Парадигма – (з грец. – зразок, приклад) – сукупність стійких і загальнозначущих норм, теорій, методів, схем наукової діяльності, яка передбачає єдність у тлумаченні теорії, в організації емпіричних досліджень та інтеграції наукових досліджень

Парадигма освіти – система основних наукових досягнень (теорій, методів), за зразком яких організується дослідницька практика вчених у галузі освіти у визначений історичний період (Т. Кун).

Навчальна технологія – послідовні практичні дії учнів і вчителя у навчально-виховному процесі, які забезпечують формування в учнів задалегідь заданих рис (Г. Корнетов).

Технологія освіти – це цілеспрямоване використання, у комплексі чи окремо, предметів, прийомів, засобів, подій чи відносин для підвищення ефективності навчального процесу (М. Вулман).

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій

навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів). (Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи.).

Сутність модульного навчання полягає в тому, що студент більш самостійно або загалом самостійно може працювати із запропонованою йому індивідуальною навчальною програмою, що містить: 1) *цільову програму дій*; 2) *банк інформації*; 3) *методичне керівництво по досягненню поставлених дидактичних цілей* (В. Нагаєв).

Що об'єднує ці тлумачення? Чи є між ними принципова різниця? Про що свідчить наявність значної кількості визначень означених педагогічних термінів?

1. У статті «Модульна система навчання в удосконаленні культури мовлення майбутнього вчителя-словесника» Т. Окунович пише: «В удосконаленні культури мовлення майбутніх учителів-словесників за цільовою спрямованістю можна виділити дві групи технологій: ті, що забезпечують засвоєння студентами норм літературної мови та комунікативних якостей мовлення, формують нормативно-мовленнєві уміння й навички (технології повного засвоєння), і такі, що спрямовані на розвиток комунікативних умінь і навичок (технологія розвивального навчання). Досягнення цілей може відбуватися різними шляхами: поділом навчального матеріалу на завершені навчальні вузли (модулі), введення рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів, інтенсифікація навчання за допомогою схемових, знакових моделей, подача матеріалу укрупненими частинами (блоками), диференціація навчання, ігрове моделювання тощо».

Тема 10. Форми і методи організації навчання й контролю

Оцініть практичну значущість запропонованих матеріалів рольової гри для студентів факультету фізичного виховання (майбутніх тренерів і вчителів фізичної культури). Розробіть аналогічні за структурою матеріали рольових і ділових ігор для студентів інших спеціальностей. Спрогнозуйте за кожною темою рольової гри, щонайменше, двох найвірогідніших її учасників (їхній вік, освіта, стать, професія, досвід, посада, сфера діяльності), ситуацію і завдання спілкування.

Тема: «Мое щастя у здоров'ї»

Мета гри: формування умінь і навичок продукувати власне висловлення аргументативного типу з визначеної проблематики; реалізовувати тактику мовленнєвої поведінки, характерну для непередбаченого спілкування.

Ситуація: студентська конференція з нагоди Всесвітнього дня здоров'я (7 квітня).

Ролі (учасники): відомий футболіст, викладач фізіології, студенти різних факультетів, люди-моржі.

Корисна інформація

Всесвітній день здоров'я відзначається щорічно 7 квітня – у день створення Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) у системі ООН – спеціалізованої установи, що координує глобальні дії з боротьби з хворобами. У цей день тисячі людей відзначають важливість здоров'я для продуктивного і щасливого життя.

Моржування – це купання в холодній воді взимку у відкритій водоймі для загартовування організму людини.

Здоровий спосіб життя – це спосіб життєдіяльності людини, метою якого є формування, збереження і зміцнення здоров'я.

Тема 11. Організація дослідницької діяльності студентів-філологів

1. До поданих термінів доберіть українські відповідники:

Процент, дефініція, імплементація, патерни.

2. Прокоментуйте слова С. Омельчука: навчальне дослідження є доречним на всіх етапах уроку: від мотивації навчальної діяльності до узагальнення й систематизації мовних знань, навіть під час контролю навчальних досягнень учнів. Воно може бути

індивідуальним (самостійним), парним, груповим (у малих групах з трьох-чотирьох учнів) та колективним.

3. Прокоментуйте слова Клода Гельвеція: «Краще мати голову добре влаштованою, ніж добре наповненою».

Тема 12. Організація самостійної роботи студентів

Підготуйте повідомлення з теми: «Робота майбутнього фахівця з різними джерелами інформації».

1. *Доберіть наукові джерела до теми дослідження за предметним та алфавітним каталогами бібліотеки, доповніть список знайдених джерел за допомогою електронного пошуку.*

2. *Прочитайте поради дослідників щодо укладання бібліографії. А як ви здійснюєте первинний пошук інформації?*

У перші дні не намагайтеся взяти в руки всі книги в бібліотеці, а займіться попередньою бібліографією. Переглядати каталог потрібно паралельно з переглядами посібників у довідковій залі. Якщо відшукаєте статтю за вашою темою, з великою гарною бібліографією, переписіть бібліографію всю. Замовлення в читальній залі доречно починати саме з цих книг. Якщо ви переглянули два–три довідкових видання, перехресним порівнянням бібліографій ви зможете виділити назви, що їх цитують усі. Ось вам і первісна ієрархія (Умберто Еко).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «НАУКОВІ ЖАНРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ»

Тема 13. Жанри наукового стилю: загальна характеристика і специфічні риси

1. *Прочитайте текст і скажіть, чи згодні ви з міркуваннями вчених. Що варто взяти до уваги, „шліфуючи” мову і стиль наукової роботи? Обґрунтуйте свою думку.*

Як можна домогтися поліпшення стилю викладу наукового матеріалу дисертації?

Демосфен вісім разів переписав „історію” Фукадида, щоб опанувати величну і вражаючу фразеологію цього знаменитого історика... Дві тисячі років поспіль Вудро Вільсон, щоб поліпшити свій стиль, вивчав праці Демосфена. Л. Толстой щодня вивчав Біблію...

Секрет поліпшення стилю дисертантом полягає в тому, щоб уважно читати художні книги та вивчати їх... Дозвольте собі вивчити дві – Біблію і Шевченка. Пийте з цих джерел...

Якщо дотримуватися цих порад, то поступово, непомітно, але неминуче ваша манера мовлення та виклад думок на папері стануть більш красивими, витонченими та стилістично грамотними... (А. Зосімов, В. Голік).

2. Підготуйте карту пам'яті «Підстили наукового стилю та їхні жанрові різновиди».

Тема 14. Класифікації наукових жанрів української лінгводидактики

1. Підготуйте повідомлення на одну з тем: «Науковий текст як результат наукового дослідження», «Науковий текст як комунікативний феномен», «Ідіостиль науковця», «Культура мовлення науковця».

2. Проілюструйте прикладами з наукових текстів (зі своєї спеціальності) ознаки таких жанрів: анотація, рецензія, тези.

3. Підготуйте рекламу одного зі спеціальних словників, урахувавши його мету, оптимальний обсяг інформації, призначення і т. ін. Чому лексикографічні вміння вважають показником мовної культури науковця?

Тема 15. Наукові тексти різних жанрів: властивості та структурно-сміслові компоненти

1. Напишіть рецензію на прочитану науково-популярну статтю.
2. Розкажіть про правила побудови наукового тексту, його композицію.
3. Схарактеризуйте основні види анотацій. З'ясуйте, який вид анотації є найбільш поширеним у науковій діяльності.
4. Ознайомтеся з анотаціями на три журнальні наукові статті з гуманітарних проблем. Проаналізуйте їх за структурою, змістом, призначенням, мовним оформленням, обсягом.

Тема 16. Композиція писемного наукового тексту

1. Представте композицію власної дисертаційної праці.
2. У поданому тексті виокреміть структурно-композиційні елементи. Запропонуйте власний поділ на абзаци, зважаючи на його структурні особливості, смислову закінченість, класична форму, єдність змісту і логічну послідовність викладу. Схарактеризуйте за планом: тема, основна проблема, головна думка; мета і завдання автора; узгодженість назви з основним змістом; композицію статті, висновки; доречність застосування мовних засобів.

Значна кількість зусиль вчених спрямована на пошук ефективних засобів удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів засобами всіх видів освітньої діяльності вищої школи, спрямованих на формування ціннісного ставлення до педагогічної професії, оволодіння системою світоглядних принципів і переконань, теоретичних знань і практичних умінь, формування професійно значущих якостей, умотивовану готовність до систематичного самовдосконалення, що вимагає необхідної науково дослідницької компетентності.

Принципи демократизації, варіативності та відкритості, реформування парадигми вищої школи закладені в основних документах про освіту. Їх осмислення є першим кроком до наукового обґрунтування об'єктивної мети, змісту та організації діяльності вищої школи, успішне розв'язання завдань якої значною мірою пов'язане з наявністю методологічного підґрунтя ефективної підготовки майбутніх фахівців до здійснення педагогічних досліджень у сучасних умовах. Методологія, як відомо, - це вчення про наукове пізнання об'єктивної дійсності, система методів, тобто основних підходів, прийомів дослідження, що застосовуються в певній науці. Вона забезпечує наукове пізнання через вивірені й апробовані правила, норми, вимоги розумової і практичної діяльності, що відбивають властивості і зв'язки реального світу, у нашому випадку педагогічних процесів [5].

Аналіз наукових здобутків Г. Балла, О. Гури, А. Дорофєєва, В. Кременя, В. Семиченко дозволяє констатувати, що основними протиріччями в роботі сучасної вищої педагогічної школи є невідповідність якості підготовки випускників ЗВО вимогам рівня суспільного розвитку. Це панування знанневої парадигми, що диктує необхідність перебудови змістового і процесуального компонентів професійно-педагогічної освіти, створення умов для максимальної реалізації потенційних можливостей студентів у нових соціокультурних і життєвих реаліях на засадах особистісно-орієнтованого підходу. Особистісно орієнтоване навчання ґрунтується на принципах гуманістичної психології: самоцінності особистості, глибокої поваги та симпатії до неї, врахування її індивідуальних особливостей тощо.

Дієвими організаційними формами зарекомендували себе семінари-дискусії, семінари-колоквіуми, практикуми, консультації, самостійні роботи, а також ігрові методи,

конкурси. круглі столи, дебати, колізії, метод Делфі та ін. Покращення рівня дослідницької компетентності студентів є використання активних методів, до яких включають рольові ігри, психологічні замальовки, моделювання, захист проєктів тощо. Це забезпечує пошуковий характер навчання, інтенсивний розвиток наукових знань студентів, готує до творчої професійної діяльності. самостійного набуття необхідної інформаційної бази.

Серйозним потенційним резервом у цьому плані є наскрізна педагогічна практика, мета якої полягає у створенні умов для самостійного використання знань і умінь в реаліях майбутньої професійної діяльності. Педагогічна практика дозволяє розширити загальні завдання дослідницько-пошукового процесу, конкретизувати зміст наукових знань, перевірити глибину їх засвоєння, формує вміння і навички застосування дослідницьких знань, здійснює позитивний вплив на розвиток пізнавальної самостійності.

Формування дослідницьких компетентностей фахівця має розглядатися як програма, яка інтегрує всі види педагогічного впливу на особистість майбутнього фахівця, що забезпечується реалізацією ідеї поліфункціонального входження базисних компонентів як наскрізної лінії, що переходить через усі ланки неперервної професійної освіти.

Таким чином, формування дослідницьких компетентностей майбутнього фахівця має ґрунтуватися на ієрархічній системі категорій і принципів філософського, міждисциплінарного і частково наукового рівнів.

Тема 17. Компресія наукового тексту

Складіть конспект, тези й план статті з проблеми дослідження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»

Тема 18. Лінгводидактична термінологія в лексичній системі української мови

1. Дайте поширене визначення таких термінів:

мовна особистість, орфографічна навичка, мовленнєва діяльність, спілкування.

2. Визначте, яким термінам відповідають подані визначення:

а) складова навчальної програми з української мови, у якій, поклилаючись на чинні державні документи про освіту, автори дають характеристику структури програми, визначають основні завдання вивчення курсу та подають методичні рекомендації щодо їх реалізації);

б) носій мови, який добре володіє системою мовних знань, має мовну стійкість, комунікативно доцільно застосовує мовні явища в усіх життєвих ситуаціях, має багатий словниковий запас, дбає про мову і сприяє її розвитку;

в) уміння й навички, що формуються під час роботи над зв'язним усним і писемним мовленням;

г) розуміння сприйнятого на слух мовлення, вид мовленнєвої діяльності (аудіювання);

д) проблема або питання, що покладено в основу твору;

е) вид роботи, що передбачає самостійний виклад учнями думок та суджень.

3. Порівняйте подані визначення, укажіть на їх відмінності. Зміст якого лінгводидактичного поняття вони розкривають? Яке з визначень, на Вашу думку, найповніше виражає зміст поняття? Аргументуйте свою думку. Яке із запропонованих визначень є прийнятним для школи?

- написання, що є наслідком вибору із ряду можливих єдино правильного графічного засобу (М.Пентиліук);

- написання, що відповідає правилам орфографії (С.Єрмоленко).

- закономірно відтворюваний спосіб зображення на письмі даного фонеморфологічного явища, незалежно від особливостей того чи іншого індивідуального слова (О.Ахманова);

- *правильне написання, яке слід вибрати з переліку можливих (В.Іванова);*
- *написання в слові або між словами, яке може бути зображене різними графічними знаками (двома-трьома), але з яких тільки один може бути правильним. Вибір правильного написання з переліку можливих (решта є помилковими) визначається орфографічними правилами (М.Баранов).*

4. Яку структуру мають поняття «мовна помилка», «диктант», «орфограма». Які видові поняття входять до їх складу? Покажіть схемою відношення між ними.

Тема 19. Лінгводидактична термінологія: особливості становлення і проблеми функціонування

1. До поданих термінів доберіть українські відповідники:

Процент, дефініція, імплементація, патерни.

2. Виберіть з лінгводидактичного словника по 5 прикладів загальнодидактичних, методико-лінгвістичних, мовленнєвознавчих і власне лінгводидактичних термінів.

3. Запропонуйте власне визначення понять «компетентний мовець», «компетентісно орієнтована методика навчання української мови».

Тема 20. Унормування терміносистеми педагогічної галузі

1. Виберіть з лінгводидактичного словника по 3 приклади загальнодидактичних, методико-лінгвістичних, мовленнєвознавчих і власне лінгводидактичних термінів.

В українській мові, як і в інших мовах світу, сталося чимало змін: поповнився її словниковий склад за рахунок нових питомих слів і запозичень, почали відмінювати досі не відмінювані власні назви, аббревіатури та деякі чужомовні одиниці, переглянуто сфери вживання слів, форм слів та синтаксичних конструкцій, повернено національні зразки словотворення тощо.

констатуючий етап – констатувальний етап;

хід уроку – перебіг уроку;

понятійний апарат – поняттєвий апарат;

відкритий урок – показовий урок;

розробка завдань – розроблення завдань.

2. Чи можна визначити головну думку тексту? Чи відповідає текст вимогам принципу доступності? Чому?

• *Духовно-енергетичне поле спільноти після флуктуації не може «повернутися» до початкового стану, оскільки воно розвивається, але й не може увійти в стан, визначений геном розвитку на момент релаксації флуктуації (З підручника).*

3. Прокоментуйте висловлення. Що їх об'єднує. Розробіть рекомендації для аспірантів, як домогтися термінологічної ясності.

• *Заміна традиційного терміна новим породжує ілюзію, буцімто виникло нове наукове поняття. На ділі ж новотвори такого татунку новими знаннями, як правило, не запліднюють і нічого посутнього в теорію не вносять. Кількість синонімів більшає, а саме поняття лишається тим самим. Дерево пізнання, образно кажучи, уподібнюється до старезного дуба, у якому листя щороку змінюється, а стовбур з гілками лишається тим самим, бо догори вже не росте (Пилип Селігей).*

• *Купи необроблених слів, які означають те саме, є просто заростями будяка, а зовсім не розвитком і багатством мови (Я.Снядецький).*

• *Справжній учений – не генератор термінів, а генератор ідей (Пилип Селігей).*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ПЕДАГОГІЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ТА МЕТОДИ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ»

Тема 1. Педагогічний експеримент та методи математичної статистики (16 год.)

1. Перевірка статистичної гіпотези за допомогою критерію Вілкоксона-Манна-Уїтні.
2. Перевірка статистичної гіпотези за допомогою критерію однорідності χ^2 (ксі-квадрат)
3. Перевірка статистичної гіпотези за допомогою t -критерію Стьюдента.
Поточний контроль у вигляді звіту з виконання практичного завдання.

6.3. Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

5 балів – відмінно, аспірант глибоко і міцно засвоїв матеріал, вичерпно, грамотно виконує письмові роботи бере участь у дискусіях, аргументує власну думку, обізнаний з термінологією, вправно володіє методами наукового дослідження.

3-4 бали – добре, аспірант твердо знає матеріал, не допускає істотних неточностей в процесі відповіді на поставлені питання, відчуває труднощі в процесі аргументування наукових положень, припускається помилок, уживаючи термінологію, знає методи дослідження, але не завжди вдало їх добирає для досягнення поставленої мети.

2 бали – задовільно, аспірант знає лише основний матеріал, водночас не опанував його деталей, допускає неточності у відповідях на поставлені питання, не засвоїв термінології, послуговується лише окремими методами дослідження.

0-1 бали – незадовільно, аспірант не знає матеріалу, допускає істотні помилки в оформленні матеріалів та відповідях на поставлені питання; не вміє аргументувати наукові положення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль (іспит) проводиться у вигляді письмової роботи, що містить відповіді на чотири питання екзаменаційного білету, які охоплюють всі модулі дисципліни «Теорія та методика навчання української мови».

Критерії	Бали
Повнота викладу основних положень і концепцій теорії і методики навчання української мови, доречне використання сучасної наукової термінології,	10
Знання наукових джерел з проблеми, уміння аналізувати їх, інтерпретувати в проблемне поле дослідження	10
Вміння ілюструвати теоретичні міркування прикладами	10
Логіка і аргументація викладу	10
Разом	40

6.5. Орієнтовний перелік питань для екзамену.

1. Дисертаційна праця як процес і результат наукової діяльності.
2. Основні методологічні характеристики, які повинні відобразитися в дисертаційній праці.
3. Науковий апарат дослідження.
4. Технологія роботи над дисертацією.
5. Методи теоретичного дослідження.
6. Методи емпіричного дослідження.
7. Характеристика загальнонаукових логічних методів і прийомів.
8. Проєктивні методи. Експертні методи дослідження. Індивідуальна експертна оцінка. Метод узагальнення незалежних характеристик.
9. Діагностувальні контрольні роботи, їх класифікація.
10. Соціометричний метод.
11. Статистична обробка даних педагогічного дослідження.
12. Структура дисертації. Вимоги до змісту вступу, основної частини, висновків, додатків, списку використаних джерел.
13. Робота над статтями й доповідями.
14. Пріоритетні напрями педагогічних досліджень.
15. Психологічно-педагогічне дослідження.
16. Технологія педагогічного експерименту
17. Традиційні педагогічні методи.
18. Соціологічні методи.
19. Методи зведення й оброблення результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні й табличні.
20. Математичні методи опрацювання результатів дослідження.
21. Методика використання основних методів.
22. Констатувальний експеримент як важлива частина наукового дослідження. Вимоги до проведення його.
23. Методика проведення констатувального експерименту.
24. Етапи констатувального експерименту.
25. Методи збору емпіричної інформації.
26. Методика оброблення емпіричної інформації.
27. Складання методики формувального експерименту.
28. Проведення формувального експерименту.
29. Узагальнення педагогічного досвіду.
30. Методи математичного оброблення в педагогіці.
31. Ручна та машинна обробка інформації.
32. Складання таблиць, схем, голограм і т. ін.
33. Оформлення результатів дослідження.
34. Підстилі наукового стилю. Власне науковий підстиль і його жанри
35. Традиційні стильові ознаки наукового тексту.
36. Образність та експресивність у науковому стилі.
37. Функції наукового стилю.

38. Універсальний характер наукового мовлення. Вияв рівнів мовної культури науковця (рівень мовної правильності, інтеріоризації, насиченості мовою, адекватного володіння фаховою метамовою).
39. Теоретична та емпірична база наукового дослідження. Методи опрацювання теоретичних джерел інформації: аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація. Визначення емпіричної бази дослідження: критерії, показники. Опис емпіричної бази дослідження.
40. Систематизування лінгводидактичної термінології.
41. Особливості становлення української лінгводидактичної термінології.
42. Принципи укладання лінгводидактичного словника.
43. Комунікативно-прагматична специфіка наукових текстів. Структурні елементи наукового тексту.
44. Організація індивідуальної та самостійної роботи студентів у процесі навчання мовознавчих дисциплін.
45. Організація індивідуальної та самостійної роботи студентів у процесі навчання мовознавчих дисциплін.
46. Проблемний підхід до навчання мовознавчих дисциплін у вищих закладах освіти.
47. Компетентнісний підхід до навчання мовознавчих дисциплін у вищих закладах освіти.
48. Особистісно зорієнтований підхід до навчання мовознавчих дисциплін у вищих закладах освіти.
49. Шляхи інтеграції мовознавчих дисциплін у вищих закладах освіти.
50. Риторизація освітнього процесу у вищих закладах освіти.

6.6. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Основна література:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
2. Горошкіна О. М., Бондаренко Н. В., Попова Л. О. Методика компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту: метод. посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 128 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722967>
3. Крохмальний Р. Основи наукових досліджень : навчально-методичний посібник /; Львівський національний університет імені Івана Франка, Факультет культури та мистецтв. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 310 с.
4. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. Київ: В.Д. «Професіонал», 2004. 113 с.
5. Огнев'юк В.О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: монографія Київ: Знання України, 2003. 450 с.
6. Омельчук С.А. Наукометрика творчого доробку Марії Пентилок у царині української лінгводидактики. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. Вип. 1. С. 35-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2016_1_5
7. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2019. 356 с.
8. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. Київ: РНЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
9. Сисоева С.О., Кристопчук Т.Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: [навч.-метод. посіб.]. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.
10. Сисоева С.О. Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень : підручник для магістрів спец. "Педагогіка вищої школи" Рівне : Волинські обереги, 2013. 359 с.
11. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за ред.М.Пентилок. Київ: Ленвіт. 2015. 320 с.
12. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2017. – 237 с.

Додаткова література:

1. Гончаренко С.У. Про критерії оцінювання педагогічних досліджень. *Шлях освіти*. 2004. № 1. С. 2-6.
2. Кудикіна Н.В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки. *Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л.В. Канішевська. ІПВ АПН України, 2008. С. 12-15.*
3. Кудикіна Н.В. Конференція як метод наукового дослідження. *Реалізація наступності дошкільної і початкової освіти: Всеукраїнська науково-практична конференція: збірник матеріалів / Редкол.: К.І. Волинець, Г.Г. Кондратенко, Н.В. Кудикіна та ін. Київ: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2009. С. 31-34*
4. Логіка і методика педагогічних досліджень. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Київ: Академвидав, 2003. С. 28-43
5. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
6. Руденко В. М. Математико-статистичні методи в педагогічних дослідженнях : [навч. посіб.] Рівне : Волинські обереги, 2012. 583 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВОДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Основна література:

1. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
2. Овсієнко Л. М. Теоретичні основи навчання лінгвістики тексту студентів філологічних спеціальностей на засадах компетентнісного підходу: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 354 с.
3. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика: монографія / О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.; за ред. О. А. Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.
4. Попович А. С. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти: монографія. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І., 2018. 376 с.
5. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навчальний посібник / О. Горошкіна, С. Караман, З. Бакум, О. Караман, О. Копусь; за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. Київ: АКМЕ ГРУП, 2015. 250 с.
6. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова; за ред. В. Г. Кременя. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.
7. Семенов О. М. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): монографія / за ред. Л. Мацько. Київ: Педагогічна думка, 2007. 272 с.

Додаткова література:

1. Горошкіна О. М. Шляхи формування креативності майбутніх учителів української мови. *Науковий вісник Донбасу*: електронне наукове фахове видання, 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2013_2_17
2. Горошкіна О. М. Оновлення змісту методичної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до реалізації компетентнісного підходу. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Пед. науки*. № 4 (67, грудень, 2019). С. 67-71. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/719603>
3. Греб М. М. Теоретичні засади навчання лексикології і фразеології майбутніх учителів початкових класів: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 320 с.
5. Іваницька Н. Л. Сучасні тенденції розвитку мовної освіти в Україні. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. Вінниця, 2015. Вип. 44. С. 24–28.
6. Караман С. О. Сучасні підходи до лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя-словесника. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету (філологічні науки)*. Ізмаїл, 2010. Вип. 29. С. 186–192.
8. Караман С. Упровадження педагогічних інновацій у теорію і практику професійної підготовки вчителя-словесника. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів, 2010. Вип. 50. С. 87–97.
9. Караман С. О., Караман О. В. Методична компетентність майбутнього вчителя української мови і літератури як об'єкт теоретичного аналізу. *Науковий вісник. Caietele Conferintei Iternationale «Ucrainenii din Romania. Istorie, contemporaneitate si perspective». Volumul II 2018 / (філологічні та педагогічні науки)*. Бухарест, 2018, Вип. II. С. 203–211.
10. Климова К. Засоби медіа-дидактики у площині навчання і самонавчання української мови майбутніх учителів. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Бердянськ, 2014. Вип. 2. С. 77–82.
11. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. А. Найдьонові, М. М. Слюсаревського. Київ: [б. в.], 2016. 16 с.

12. Кучерук О. А. Інтеграція методів і засобів ІКТ у методику навчання української мови. *Інформаційні технології в освіті та науці*. Мелітополь, 2016. Вип. 8. С. 144–148.
13. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника: монографія. Київ: Ленвіт, 2013. 338 с.
14. Рускуліс Л. В. Лекція за способом викладу навчального матеріалу в системі підготовки майбутнього вчителя української мови. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка Серія: Педагогічні науки*. Чернігів, 2016. Вип. 140. С. 263–268.
15. Olena Goroshkina, Natalia Bohdanets-Biloskalenko, Olena Kovalenko. The Ways to Improvements in Methodological Training of Future Language and Literature Teachers for the Competence-based Approach Implementation. *Bulgarian Language and Literature*, issue 4/2020, Volume 62 URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/721694>
16. Actual problems of philological sciences and methods of teaching: collective monograph / O.Goroshkina, I. Hlukhovtseva, K. Hlukhovtseva, V. Kyzylova, etc.; edited by Professor V. V. Kyzylova. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2021. – 252 p.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «НАУКОВІ ЖАНРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ»

1. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
2. Колоїз Ж.В. Науковий стиль української мови : Практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 114 с.
3. Мацько Л.І., Денискіна Г.О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
4. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. Київ: ВЦ "Академія", 2007. 360 с.
5. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2019. 356 с.
6. Омельчук С. Бути чесним у навчанні і науці: Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
7. Омельчук С., Блажко М. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». Київ: Грамота, 2020. 224 с.
8. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2016. 627 с.
9. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
10. Семенов О.М., Рудь О.М. Культура фахової мови: навчальний посібник. Суми: РВВ СОШПО, 2014. 260 с.
11. Ткачук О.В., Наконечна Л.Б. Сучасне українське наукове мовлення. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2018. 160 с.

Додаткова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення : Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2019. 124 с.

3. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за ред. М. Пентилюк. Київ: Ленвіт. 2015. 320 с.
4. Типологія помилок у науковому тексті : Зб. наук. пр. ; відп. ред. Т. В. Симоненко. Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, 2011. 118 с.
5. Український правопис / [АН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови]. К. : Наук. думка, 2019. 392 с.
6. Чепіга І. П. Мовленнєві особливості наукового тексту: текст-міркування, текст-доказ. *Лінгвістичні студії*. Донецьк, 2002. Вип. 10. С. 157 – 161.
7. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників».
Ел.ресурс. http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВОДИДАКТИЧНЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО»

Основна література:

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення : Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2019. 124 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
3. Мацько Л. І., Г. О. Денискіна Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники. 2011. 272 с.
4. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови Київ. ВЦ "Академія", 2007. 360 с.
5. Михайлова О. Г., Сидоренко А. А., Сухопар В. Ф. Українське наукове мовлення: лексичні та граматичні особливості: навч. посібник. Харків, 2000. 97 с.
6. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ. Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2019. 356 с.
7. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія. Київ. Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2016. 627 с.
8. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за ред. М. Пентилюк. Київ: Ленвіт. 2015. 320 с.
9. Український правопис / [АН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови]. К. : Наук. думка, 2019. 392 с.

Додаткова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 20 с.
3. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2016. 260 с.
4. Горошкіна О. М., Шутова Л. І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник. Луганськ: Світанок. 2013. 138 с.
5. Культура фахового мовлення: навч. посібник; за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги-XXI, 2005. 527 с.
6. Омельчук С., Блажко М. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». Київ: Грамота, 2020. 224 с.
7. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник Київ. ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
8. Типологія помилок у науковому тексті : Зб. наук. пр. ; відп. ред. Т. В. Симоненко. Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, 2011. 118 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ПЕДАГОГІЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ТА МЕТОДИ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ»

Основна література:

1. Бодненко Д.М., Жильцов О.Б., Лещинський О.Л., Мазур Н.П. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д.М. Бодненко, О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур. – К.– Київський університеті імені Бориса Грінченка, 2014.– 276 с..
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред.. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Руденко В. М. Математико-статистичні методи в педагогічних дослідженнях : [навч. посіб.] / В. М. Руденко. – Рівне : Волинські обереги, 2012. – 583 с. – Бібліогр.: с. 572-583.
4. Криворот, Т. Г. /Непараметричні методи математичної статистики для оцінювання ефективності педагогічних нововведень.// Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах 32 .– К. – 2013. С. 288-295.
5. Опря, А. Т , Єгорова О.Є. Статистика/ А.Т. Опря, О.Є. Єгорова. – К. ЦУЛ, 2012. – 448 с.

Додаткова література:

1. Адаптивне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи: Кол. монографія /Г.В. Єльнікова, Т.А. Борова, О.М. Касьянова, Г.А. Полякова та ін. /За загальною редакцією Г.В. Єльнікової. — Чернівці: Технодрук, 2009. — 572 с.
2. Кузьмінський А.І., Єфименко В.І. Тест навчальних досягнень особистості як засіб педагогічного вимірювання: Навчальний посібник для викладачів ВНЗ, вчителів ЗОШ. – Черкаси: Видавничий відділ Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, 2002. – 64 с.
3. Руденко В. М., Руденко Н. М. Математичні методи в психології: Підручник. – Київ: АкадемВидав, 2009. – 384 с.
4. Гуменюк Т. Б., "Проектування як педагогічний феномен", Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія 13. Проблеми трудової та професійної підготовки: збірник, .вип. 6, с. 51-59, 2010.

Інформаційні ресурси

1. <http://e-learning.kubg.edu.ua/dn/course/view.php?id=479>
2. <http://office.microsoft.com/uk-ua/powerpoint-help>

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board, авторський електронний методичний ресурс в LMS Moodle).

На заняттях і на самостійній роботі аспірантів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі.

Інформаційними ресурсами в процесі навчання і дисципліни є бібліотека університету, комп'ютерні зали, джерела мережі Інтернет, інформаційно-методичні матеріали кафедри комп'ютерних наук і математики.